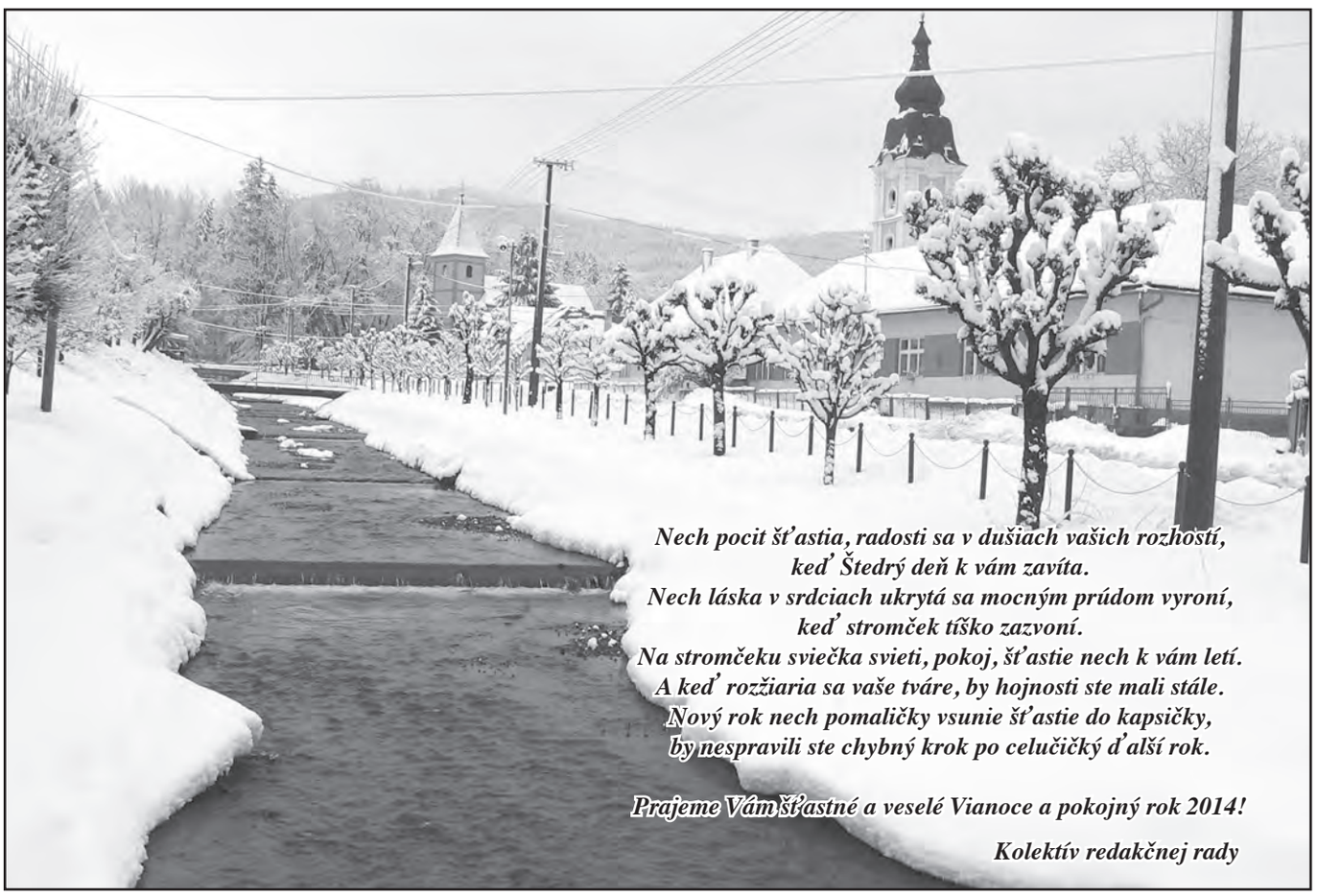
BETLIARSKE NOVINY

Betlerskie noviny

22

NEPREDAJNÉ

Ročník XII. December 2013

Nech pocit šťastia, radosti sa v dušiach vašich rozhostí,
keď Štedrý deň k vám zavíta.
Nech láska v srdciach ukrytá sa mocným prúdom vyroní,
keď stromček tíško zazvoní.
Na stromčeku sviečka svieti, pokoj, šťastie nech k vám letí.
A keď rozžiaria sa vaše tváre, by hojnosti ste mali stále.
Nový rok nech pomaličky vsunie šťastie do kapsičky,
by nespravili ste chybný krok po celučičký ďalší rok.

Prajeme Vám šťastné a veselé Vianoce a pokojný rok 2014!

Kolektív redakčnej rady

Z obsahu:

Spravodajstvo zo zasadnutí OcZ str. 2
Betliar pred päťdesiatimi rokmi str. 2
Sedemdesiate výročie bojov o Stalingrad str. 3
Aké je jeho správne meno? str. 3
Koncepcia aktivít Základnej školy Betliar str. 3 - 4
Naša škôlka Rosnička str. 4 - 8
Významní Betliarčania str. 5
80 rokov Miestneho odboru Matice slovenskej v Betliari str. 5 - 8
18. ročník Jazdy sv. Huberta v Betliari str. 6 - 7
Monografia obce Betliar str. 9
Taktické cvičenie požiarnikov v kaštieli Betliar str. 9
Čo nám prinesie rok 2014? str. 10
Darcovstvo krvi str. 10
Adventný veniec str. 10
Mesiac úcty k starším str. 10 - 11
Betliarsky country kotlík str. 11 - 12
Spomienka na skauting v Betliari str. 12
PPZ na Slovensku, ústredie v Betliari str. 13
Šport v Betliari str. 13
Fotogaléria str. 14
Príhovor k Vianociam str. 15
Legenda o ukradnutom Ježiškovi str. 15
Spoločenská rubrika str. 16

POZÝVAME VÁS:

- na prehliadku vianočnej výzdoby v priestoroch kaštieľa,

- na zhromaždenie občanov pred budovou OcÚ o 23:45 hod. dňa 31. 12. 2013, kde spoločne privítame Nový rok 2014 slávnostným ohňostrojom,

- na Novoročný výstup na Volovec v sobotu, 4. januára 2014

Spravodajstvo zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Betliari

Obecné zastupiteľstvo sa dňa 16. septembra 2013 zišlo na zasadnutí, na ktorom prerokovalo situáciu v miestnom školstve, zaoberalo sa riešením situácie v sociálnej oblasti, prerokované bolo aj plnenie rozpočtu obce a stav príprav na 18. ročník Jazdy Sv. Huberta.

Členovia Obecného zastupiteľstva vzali na vedomie správu riaditeľky ZŠ Mgr. Ľudmily Farkašovskej, v ktorej podrobne rozobrala súčasnú situáciu v základnej škole. V tomto školskom roku školu navštevuje 9 žiakov. Vyučovanie prebieha v jednej triede, v ktorej sú spojené ročníky. Správu za materskú školu predkladala riaditeľka E. Géczi-ová. V tomto školskom roku MŠ navštevuje 19 detí, z toho dve deti nemajú trvalý pobyt v obci.

V ďalšej časti obecné zastupiteľstvo prerokovalo správu za sociálnu oblasť a zároveň vzalo na vedomie stav príprav stretnutia dôchodcov pri príležitosti osláv Mesiaca úcty k starším na deň 24. 10. 2013, ako aj pozdravenie jubilantov. Bola prerokovaná správa o plnení rozpočtu za I. polrok 2013, v ktorej sa konštatuje, že príjmy sú v čiastke 149.078,84 €, čo je 48,85% a výdavky sú vo výške 145.696,17 €, čo je 47,64%. Celoročne sa očakáva mierne prekročenie príjmov a výdavky budú v súlade s plánom. Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o príprave 18. ročníka Jazdy Sv. Huberta na deň 12. 10. 2013.

Obecné zastupiteľstvo prerokovalo žiadosť podnikateľa Jána Jergu o zníženie poplatku za odvoz komunálneho odpadu v prevádzke Espresso v Betliari z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti. Žiadosti bolo vyhovené.

Obecné zastupiteľstvo bolo oboznámené so stavom nedoplatkov na dani z nehnuteľnosti a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ako aj s využívaním veľkoobjemových kontajnerov na Nižnej Maši a Lesnej ulici. Zároveň bolo doporučené občanom bývajúcim v hornej časti Lesnej ulice, aby si zakúpili 110 l nádoby na odpad a takto pomohli riešiť nepriaznivú situáciu v tejto oblasti. Prerokovaná bola žiadosť Ing. Miroslava Kolesára vo veci odkúpenia obecného pozemku. Žiadosť bude doriešená za účasti susedného vlastníka nehnuteľnosti p. Hutníka.

Obecné zastupiteľstvo dňa 2. decembra 2013 schválilo Všeobecné záväzné nariadenie č. 2/2013 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na kalendárny rok 2014. Upravuje sa výška poplatku za odpady na 15 € na občana a rok a pre množstvový zber za jednu 110 l nádobu na 43 € a 1110 l nádobu 431 € na rok.

Ďalej bola upravená sadzba dane u stavieb na bývanie a drobných stavieb tvoriacich príslušenstvo hlavnej stavby z 0,065 na 0,080 € za m^2 a rok.

Bola schválená úprava rozpočtu pre rok 2013 v príjmovej časti na 333.257 €, čo je zvýšenie o takmer o 10%. Výdavky obce sú naďalej na úrovni príjmu to znamená, že rozpočet obce je vyrovnaný.

Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o činnosti futbalového oddielu, stolného tenisu a šachového oddielu za rok 2013.

Bol schválený program a postup pri inventarizácii obecného majetku, určenie inventarizačných skupín. Inventúra majetku obce sa vykoná k 31. 12. 2013 a prerokovaná bude na zasadnutí OZ dňa 17. 2. 2014.

Obecné zastupiteľstvo vyčlení v rozpočte na rok 2014 minimálne 5000 € na opravu miestnych komunikácii. Bola prerokovaná žiadosť Ľ. Schlosára o výpomoc na vybudovanie prístupu do hospodárskej časti domu a rozhodlo sa o príspevku 200 €. Na základe pripomienok bolo prerokované chovanie sa niektorých občanov na Okružnej ulici pred blížiacou sa zimou. Ide o prekážky na ceste vzniknuté zle zaparkovanými vozidlami, čím obec nevie dostatočne uskutočniť zimné pluhovanie a odvoz komunálnych odpadov.

Betliar pred 50 rokmi

Rok 1963 sa začal veľmi tuhou zimou. Dňa 18. januára namerali v Betliari -23^0 C. Pre zimu bola obmedzená železničná doprava. Polročné prázdniny na školách boli predĺžené až do 11.februára. Tuhá zima mala zlé následky. Ľuďom pomrzli v komorách zemiaky, zelenina a ovocie. Zverina sa z lesa stiahla na polia. V lese zver poškodila aj malé stromčeky, najmä smrečky a borovice. Hladujúce zvieratá dokrmovali lesníci senom. Lesná správa mala však málo sena, a preto ho zberala od občanov.

Krutá zima a nízky stav vody v riekach spôsobili, že bol nedostatok elektrického prúdu. Vznikli tak veľké škody v národnom hospodárstve. Pracovná doba v závodoch bola upravená tak, že sa začínalo pracovať ráno od ôsmej hodiny.

Zima trvala veľmi dlho, až do konca marca. V potoku bolo plno ľadu.

V júni, keď bolo treba kosiť trávu, počasie sa zhoršilo. Často pršalo, seno hnilo na lúkach. Zber sena sa pretiahol až do polovice júla aj preto, že brigádnici, ktorí ručne kosili na lúkach, mohli prísť až po skončení práce v závodoch. Potom, až do konca roka, bolo počasie bez mimoriadnych výkyvov.

Pri žatevných prácach začalo družstvo po prvý raz používať kombajn. Väčšia časť obilia sa kosila samoviazačmi. Pri obsluhe kombajnu nemala obsluha potrebné skúsenosti. Preto jeho výkon nebol veľký.

Aj pri prácach v lese sa začala uplatňovať mechanizácia, ako motorové píly a lanovky. Na dopravu dreva sa začali používať kolesové a pásové traktory a tiež nákladné autá.

V lete 1963 sa začalo so stavbou mosta cez potok na hlavnej ceste. Pôvodný most klenbový, vymurovaný z kameňov, vyhodilo do vzduchu nemecké vojsko pri svojom ústupe v januári 1945. Vtedy zlikvidovali aj druhý most pri katolíckom kostole. Nič im to však nepomohlo. Miestni občania s pomocou rumunských vojakov navozili do potoka a nahádzali na ľad hrubé drevá na mieste pri obchode, kde boli brehy potoka najnižšie. A tak, už na druhý deň mohla rumunská armáda prejsť so svojimi autami a technikou z jedného brehu na druhý a prenasledovať nepriateľa, hoci most cez potok bol zničený.

Po vojne bol na hlavnej ceste postavený most drevený. Ten slúžil až do roku 1963. Dňa 10. októbra 1963 bol betónový most odovzdaný do používania.

Tu treba vysvetliť, prečo máme v Betliari dva betónové mosty - jeden vedľa druhého. - Ten druhý bol postavený o dvadsať rokov neskoršie. Hlavná ceste od Rožňavy viedla predtým cez prvý most. Pri budove, kde sú teraz obchody, bola na ceste ostrá zákruta doľava a hneď za ňou druhá zákruta doprava, smerom na Polomu. Dve takéto ostré zákruty značne prekážali pribúdajúcemu množstvu dopravných prostriedkov. Preto sa v roku 1982 začalo s vyrovnávaním hlavnej cesty cez obec. V rámci tejto prestavby cesty bol vybudovaný druhý betónový most. Začal sa stavať v roku 1983 a používať sa začal v roku 1984.

V lete 1963 sa začalo tiež so stavbou cesty na Novej ulici.

V súvislosti s rokom 1963 sa treba ešte zmieniť o týchto skutočnostiach:

V obci sa robila rekonštrukcia elektrického vedenia a miestneho rozhlasu.

V prevádzkarni miestneho národného výboru bolo len parkovisko. Dosiahlo zisk 120821,- Kčs.

Divadelný krúžok vôbec nepracoval.

Futbal hrali len dorastenci. Tí obsadili v súťaži prvé miesto.

Občania vlastnili 5 osobných áut, 47 televízorov, 280 rozhlasových prijímačov a 94 reproduktorov drôtového rozhlasu.

V roku 1963 schválila rada Okresného národného výboru v Rožňave novú koncepciu rozvoja múzea v Betliari. Vtedy ešte kaštieľ nebol súčasťou Slovenského národného múzea v Bratislave. Nová koncepcia počítala s väčšou starostlivosťou o kultúrne pamiatky a s ochranou prírody. Zbierky kaštieľa navštívilo v roku 1963 stotisíc návštevníkov.

Alexander Maduda

SEDEMDESIATE VÝROČIE BOJOV O STALINGRAD

(Dokončenie)

V predošlej časti sme spomínali, že v jeseni roku 1942 sa veľmi tvrdo bojovalo o zrúcaniny mesta Stalingrad. Treba povedať, že toto mesto na pravom brehu rieky Volgy má dĺžku 35 kilometrov.
Hlavná časť nemeckej armády však išla ďalej, smerom na Kaukaz. Spomínam si, ako v tom čase hlásilo rádio, že na najvyššej hore pohoria Kaukaz, na vrchu Elbrus, vysokom 5633 m, veje nemecká zástava. Mal som vtedy 15 rokov.
V Berlíne sa pripravovali na veľké oslavy, ktoré budú, keď padne celý Stalingrad do nemeckých rúk. Počítali, že to bude čoskoro, veď ovládali už polovicu mesta. Svedčia o tom nové dokumenty, ktoré doteraz neboli uverejnené a objavili sa až teraz, v roku 2012. Dokonca už boli zhotovené aj medaily na počesť víťazstva nad Stalingradom.
Prišiel však 19. november 1942. Sovietska armáda prešla do protiútoku. Jedna časť zaútočila severne od mesta a druhá časť južne od mesta. Dňa 23. novembra 1942 sa obidve časti spojili a dokončili obkľučovací manéver. Do obkľúčenia sa dostalo celkom 330.000 nemeckých vojakov, nachádzajúcich sa v Stalingrade. Nemecké velenie sa márne snažilo rozraziť obkľúčenie. Obkľúčení vojaci nemali žiaden styk s ostatnými časťami armády. Nedostávalo sa im žiadneho materiálu, najmä potravín. Rusi ich pomaly začali likvidovať. Zaujímavú úlohu hrali pritom ostreľovači. Ostreľovač bol vojak, ktorý mal pušku s ďalekohľadom. Bol ukrytý za ruinami a keď videl, že nejaký nemecký vojak vyšiel z úkrytu na ulicu, tak ho odstrelil.
Dňa 2.februára 1943 oznámil hlavný veliteľ obkľúčených nemeckých vojsk maršal Paulus sovietskemu veleniu, že jeho vojsko kapituluje. Do zajatia sa takto dostalo 91.000 nemeckých vojakov, 3500 dôstojníkov a 24 generálov.
Porážka nemeckých vojsk v Stalingrade znamenala prelom v druhej svetovej vojne. Po nej sa Nemci nespamätali a už len ustupovali.
Po skončení vojny bola na pamiatku bojov o Stalingrad v roku 1967 postavená na Mamajevovej mohyle socha zvaná Matka vlasť. Socha je zo železa, váži 8000 ton a je vysoká 86 metrov. Zobrazuje ženu, ktorá drží v ruke meč. Cesta k nej na vŕšok je lemovaná veľkým množstvom sôch, znázorňujúcich výjavy z bojov.
Toto, čo som vám vyrozprával, sú objektívne fakty, žiadne výmysly. Víťazstvo v druhej svetovej vojne sa zrodilo z nesmiernych obetí množstva ľudí. Patrí sa, aby sme na tieto obete nezabúdali, ale aby sme si ich občas pripomenuli.

Alexander Maduda

Aké je jeho správne meno?
JE BETLIARSKY KRIVÝ POTOK NAOZAJ KRIVÝ?

V poslednom čase som postrehol v Betliari názor, že náš potok sa po celej jeho dĺžke volá Krivý. – To je nesprávne. Takto sa náš potok nikdy nevolal. – Len jeho krátka časť mala názov Krivý potok.
Ľudia, ktorí z Betliara nepochádzajú, ale sa sem prisťahovali, nepoznajú historický pôvod tohto názvu, Preto sa začali domnievať, že sa takto nazýva celý potok. Chcel by som čitateľov našich novín oboznámiť so skutočnosťou, ako ju poznám od ľudí, ktorí už dávno nie sú medzi nami.
Patrím medzi najstarších občanov Betliara. Mám 86 rokov a názov Krivý potok som počul už vtedy, keď som chodil do základnej školy, ktorá sa vtedy volala ľudová. Od ľudí, ktorí boli v tom čase dospelí, som sa dozvedel, že časť nášho potoka zvaná Krivý potok, sa začína pri betónovom moste na hlavnej ceste a pokračuje smerom k rieke Slaná, do ktorej sa náš potok vlieva. Brehy v tejto časti sú naozaj krivé – nie také rovné, ako v tej časti, ktorá tečie cez stred obce.
V tom čase – asi pred osemdesiatimi rokmi – boli v Krivom potoku aj močidlá, v betliarskom nárečí zvané mošidlá. Boli to okrúhle jamy o priemere troch metrov a hlboké pol metra. V tom čase sa v Betliari veľa rodín zaoberalo pestovaním ľanu a konopí. Keď ľan a konope dozreli, vytrhali sa ich stonky zo zeme a uložili sa na niekoľko dní do vody v mošidlách. – To preto, aby tvrdá časť stoniek zmäkla, aby sa po vysušení dala odstrániť. Uprostred stoniek bolo totiž tenučké vlákno, ktoré sa potom priadlo a z nití tkalo plátno.
Dnes sa už pestovaním ľanu a konopí nikto nezaoberá, pretože v obchodoch je dostatok textílií vyrobených priemyselne. A preto ani nikto nechodí k močidlám v Krivom potoku.
V písomnostiach sa v minulosti, i v súčasnosti, vyskytuje názov Betliarsky potok. Tento názov sa vo vzťahu k potoku používal najčastejšie, a podľa mojej mienky, je najvýstižnejším. Rôzne jeho časti majú aj rôzne pomenovania, ako je Červený potok, Palušovský, alebo potok, tečúci cez park pri kaštieli či potok tečúci cez obec, ale nakoniec aj jeho najkratšia časť – Krivý potok.

Alexander Maduda

Koncepcia aktivít Základnej školy Betliar

Výchovno-vzdelávacia oblasť
Čitateľské zručnosti rozvíjame v projektoch Osmijanko, Tašíkovo, čítame časopisy Slniečko, Vrabček.
Na vyučovaní využívame encyklopédie a prácu s počítačom.
Zdravý životný štýl formujeme projektom Adamko - hravo, zdravo.
Uplatňujeme celoživotné pravidlá z etickej výchovy do bežného života.
Anglický jazyk vyučujeme názorne s počúvaním textu i precvičovaním konverzácie.
Organizujme Deň otvorených dverí.
Zabezpečujeme žiakom školské potreby a kompletné vybavenie školského klubu.
Rešpektujeme a dodržiavame práva žiakov zahrnuté v školskom poriadku.
Dostatočnú pozornosť venujeme individuálnemu prístupu k žiakom.

pokračovanie na 4. str.

Koncepcia aktivít Základnej školy Betliar

dokončenie z 3. str.

Formujeme mravné a právne vedomie žiakov.
Zabezpečujeme prevenciu sociálno-patologických javov, ako sú vandalizmus a iné nevhodné prejavy.

Environmentálne aktivity
Staráme sa o školské miniarborétum.
Praktické vedomosti a zručnosti o prírode získavame a precvičujeme v rámci lesnej pedagogiky.
Monitorujeme bociana bieleho.
Vytvorili sme si náučný chodník vzácnych drevín v miestnom parku.
Zbierame gaštany pre lesnú zver.
Separujeme odpad, zbierame starý papier.
Staráme sa o kvetinovú výzdobu v areáli školy.
Oslavujeme Deň Zeme.
Organizujeme tematické týždne zdravej konzumácie.

Kultúrno-spoločenské akcie
Pravidelne sa zapájame do spoločenského života obce.
Výtvarné práce vystavujeme v škole a v kultúrnom dome.
Prispievame do obecných novín.
Navštevujeme divadelné predstavenie prostredníctvom kultúrnych poukazov.
Vystupujeme v miestnom rozhlase aktuálnymi rozhlasovými reláciami.

Športové aktivity
Žiaci majú vhodné športové podmienky na školskom dvore a v školskej záhrade.
Škola disponuje dostatkom športového náradia a náčiním.
Zabezpečujeme pitný režim žiakov.

Rozvíjame obratnosť a imunitu žiakov.
V rámci vzdelávacích poukazov pracuje športový krúžok.

Školský klub
Zabezpečujeme efektívne vyplnenie voľnočasových aktivít a kvalitnú systematickú prípravu na vyučovanie.
Vytvárame podmienky pre relax, súdržnosť v kolektíve s prihliadaním na individuálne osobitosti a potreby žiaka.
Záujmovou činnosťou poskytujeme žiakom priestor na vlastnú realizáciu.
Formujeme samoobslužné činnosti žiakov.

Dopravná výchova
Zvyšujeme teoretické a praktické zručnosti bezpečnosti žiakov v bežnej premávke.
Zapájame sa do projektu Bezpečná cesta a ja.

Regionálna výchova
Sprístupňujeme žiakom prírodné a kultúrne krásy regiónu.
Organizujeme besedy so známymi osobnosťami nášho okolia.
Zvyšujeme národné povedomie a hrdosť žiakov na svoje rodisko.

Mgr. Ľ. Farkašovská

Naša škôlka Rosnička

Každé ráno chodíme si do malého domčeka,
niekto býva blízučko a niekto ide z ďaleka.
Môže fúkať silný vietor, my sa stále tešíme,
každý deň sa v našej škôlke niečo nové učíme.
Kresliť, spievať, recitovať, potom rýchlo do postieľky,
rozprávku nám prečítajú naše pani učiteľky.
Ak nám ľudia neveríte, spýtajte sa nášho Kuba,
tí, čo škôlku radi majú, zakričia si s nami hurá!

Materskú školu navštevuje devätnásť detí od troch do sedem rokov. Do prvého ročníka základnej školy odchádza sedem detí, v septembri nastúpili dvaja začínajúci škôlkari. Minulý školský rok sme mali v škôlke veľa aktivít. Deti boli nadšené z každej jednej. Spomeniem niekoľko z nich, napríklad vystúpenie pre našich starkých, Mikuláš v kaštieli, návšteva záhradníctva, vystúpenie pre mamičky, návšteva družstva, sadenie stromčekov s pani Ing. Lehockou. Vynovili sme si náš školský dvor za pomoci rodičov a učiteliek materskej školy. Poďakovanie patrí pani Lehockej za zabezpečenie dreveného vláčika, lavičiek a stoličiek na dvor pre deti, za účasť na brigáde p. Lehockému a dcére Evke Lehockej, p. Adamovej, p. Rumanovej, p. Podolinskému, p. Feješovi, p. Fafrákovi, p. Čislákovi, p. Šramkovi. Vďaka nim je náš dvor veselší a pestrejší. Užili sme si deň detí v obci, v kaštieli aj v škôlke. Deťom urobili radosť aj balíčky, ktoré dostali k ich sviatku.V mene detí ďakujeme sponzorom a rodičom p. Suškovi, p. Katrenicsovi, p. Girmonovej, p. Cholvádtovi, p. Góčovej, p. Rumanovej, p. Lehockej, a. s. Notes Betliar, Pošte Betliar, p. Dušanovi Bezegovi za to, že prispeli darčekmi k MDD. V júni do našej škôlky zavítala polícia z Rožňavy. Deťom predviedli ukážky výcviku psov. Bolo to pre nich veľmi zaujímavé, deti im za odmenu darovali nakreslené obrázky. Na koniec školského roka patrí výlet, a tak sme sa i my, malí škôlkari

spolu s väčšími kamarátmi z detskej organizácie Fénix vybrali do ZOO v Spišskej Novej Vsi. Bolo nám tam super. Videli sme veľa zvierat a dosýta sme sa vyšantili v krytej plavárni. Na záver školského roka sme sa slávnostne rozlúčili s deťmi, ktoré odchádzajú do ZŠ. Prajeme im v novej škole veľa pekných zážitkov, nových vedomostí a dobrých kamarátov.
Prevádzka MŠ pokračovala letnou činnosťou v mesiaci júl od 1. 7. do 12. 7. 2013.

pokračovanie na 8. str.

VÝZNAMNÍ BETLIARČANIA

Ján Rybár

Poľnohospodár, baník, predseda MNV
Narodený: 11. 4. 1920 v Betliari
Zomrel: 29. 3. 2010
Rodičia: Ján Rybár a Katarína, rod. Kúkelová

Po ukončení základnej školy pracoval doma na hospodárstve. Dňa 28. 10. 1950 uzavrel manželstvo s Helenou Balogovou. Spolu vychovali 3 deti: Katarínu, Margitu a Jána.
V čase SNP bojoval ako vojak. V bojoch pri Martine sa dostal do nemeckého zajatia. Pri transporte do zajateckého tábora sa mu podarilo utiecť. Na území Česka našiel úkryt u jednej rodiny, pre ktorú pracoval za stravu. Domov sa vrátil až po skončení vojny.
Po návrate domov pracoval na železnici. V rokoch 1951 a 1952 pracoval v Geologickom prieskume ako baník na bani Straková v Betliari. Potom bol traktoristom na jednotnom roľníckom družstve.
Dňa 4. 5. 1948 sa stal členom Miestneho akčného výboru. Dňa 12. 6. 1960 bol zvolený za poslanca MNV. V roku 1964 bol zvolený za predsedu MNV v Betliari. Ešte v tom istom roku sa staval sklad paliva a sociálne zariadenie pri škole. Robilo sa tiež oplotenie cintorína. V roku 1965 sa začalo s výstavbou chatovej osady, v ktorej sa prevádzka začala v nasledujúcom roku.
Na nákup zariadenia pre chatky šiel začiatkom apríla 1966 do Košíc, spolu s poslancom MNV Michalom Jergom, na osobnom aute, ktoré patrilo Jánovi Dovcovi, riaditeľovi školy. Pri návrate z Košíc, počas jazdy dolu Soroškou, auto havarovalo a prevrátilo sa. Pri tejto havárii utrpel zranenie oka, ktoré sa nedalo vyliečiť. Oko mu museli vybrať. Z tohto zdravotného dôvodu sa od 1. 5. 1967 vzdal funkcie predsedu MNV.
Veľa rokov pracoval v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov (SZPB). V roku 1952 bol zvolený za predsedu miestnej organizácie SZPB. Predsedom bol až do roku 1982. Dňa 16. 9. 1987 bol zvolený za člena výboru tejto organizácie a v roku 1991 sa opäť stal jej predsedom. Na výročnej členskej schôdzi miestnej organizácie SZPB dňa 12. 4. 2002 požiadal o uvoľnenie z funkcie predsedu organizácie zo zdravotných dôvodov a pre vysoký vek.
Ako účastník protifašistických bojov bol p. Rybár nositeľom viacerých vyznamenaní. Obzvlášť hodnotné je zahraničné ocenenie „Medaila Georgija Konstantinoviča Žukova," vydaná prezidentom Ruskej federácie Jeľcinom, ktorú dostal 7. 12. 1996.
Záslužná je jeho činnosť v ochotníckom divadle. V období rokov 1943 až 1946 bol v Betliari okrem ochotníckeho súboru P. J. Šafárika aj ochotnícky divadelný súbor Združenia evanjelickej mládeže. Jeho vedúcim a režisérom bol Ján Rybár až do roku 1973.
V roku 1983 z príležitosti 60. výročia ochotníckeho divadla v Betliari dostal „Belopotockého medailu" vydanú Ministerstvom kultúry.
Dňa 3. 7. 1994 pri príležitosti 110. výročia Dobrovoľného požiarneho zboru (DPZ) v Betliari dostal „Čestné uznanie DPZ v Betliari". V minulosti bol aj veliteľom miestneho hasičského zboru.
Dňa 26. 9. 1991 bol zvolený za člena výboru, ktorý mal organizovať obnovenie činnosti urbárneho spoločenstva v Betliari. Dňa 10. 2. 1996 na zakladajúcom valnom zhromaždení Urbárneho a pasienkového pozemkového spoločenstva v Betliari bol zvolený za podpredsedu tohto spoločenstva.

80 rokov Miestneho odboru Matice slovenskej v Betliari

Matica slovenská je celonárodná slovenská kultúrna ustanovizeň, ktorej cieľom je rozvíjať a upevňovať slovenské vlastenectvo, prebúdzať a podporovať národné povedomie Slovákov, uchovávať a ochraňovať národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestnu a regionálnu kultúru, zúčastňovať sa na propagácii Slovenskej republiky a zapájať sa do kultúrno-tvorivého procesu. To všetko je poslaním Matice slovenskej a jej miestnych odborov, ktoré majú na Slovensku bohatú tradíciu.

Miestny odbor Matice slovenskej (ďalej len MOMS) bol v Betliari založený na podnet miestneho vedúceho notára Gejzu Takáča dňa 2. decembra 1933 ako prvý miestny obecný odbor v Rožňavskom okrese. Na zakladajúcom valnom zhromaždení bol zvolený výbor MOMS, ktorého predsedom sa stal ev. farár Pavel Kurek. Do matičného hnutia sa zapojilo 33 miestnych obyvateľov. Ich činnosť spočívala prevažne v organizovaní rôznych prednášok, spomienkových slávností, osláv a kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré sa najprv konali v triede štátnej ľudovej školy a neskôr v bývalom Andrášiovskom dome pri hostinci, ktorý si matičiari stavebne upravili a tak získali priestory pre novozriadenú čitáreň s knižnicou a stále javisko pre spolok divadelných ochotníkov. V roku 1935 prevzal funkciu predsedu MOMS Ing. Eugen Holmann a so 44 členmi naďalej pokračoval v kultúrno-osvetovej činnosti. Miestny odbor zažil však i časy stagnácie, a to hlavne v pohnutých rokoch druhej svetovej vojny. Činnosť sa podarilo čiastočne obnoviť v roku 1942, keď bol do funkcie predsedu zvolený Ondrej Plavucha. Odbor mal v tom čase 42 členov, ich počet však postupne klesal. Po skončení druhej svetovej vojny sa činnosť MOMS opäť obnovila. Na valnom zhromaždení v roku 1946 bol zvolený nový výbor na čele s predsedom Martinom Kriakom, vedúcim poštového úradu. Naplno sa rozvinula kultúrno-osvetová činnosť miestneho odboru. Organizovali sa prednášky, slávnostné akadémie, oslavy pri príležitosti významných výročí významných národných osobností. V dôsledku politických rozhodnutí došlo v roku 1950 k zániku miestnych odborov Matice slovenskej, a tak bol zrušený i MOMS v Betliari. Na svoje znovuobnovenie si musel počkať celých štyridsať rokov. Dňa 18. novembra 1991 sa na zhromaždení zišlo pár národne a vlastenecky zmýšľajúcich nadšencov a obnovili činnosť MOMS v Betliari. Zvolili matičný výbor na čele s predsedníčkou Mgr. Zuzanou Pavelkovou. Opäť sa rozbehla kultúrno-osvetová činnosť v obci. Z aktivít MO to bolo najmä: spomienková slávnosť pri príležitosti 110. výročia narodenia husľového virtuóza a skladateľa Juraja Kazameka a odhalenie pamätnej tabule na budove OÚ (1992), zájazd do Martina, prehliadka budovy MS, múzea, národného cintorína a skanzenu (1993), účasť na oslavách „Trojspolku – Škultéty – Daxner – Francisci" v Revúcej (1993), posledná rozlúčka s členom MOMS Júliusom Madarásom, ev. farárom, učiteľom a publicistom, ktorému bola neskôr odhalená pamätná tabuľa na budove ev. fary (1994), „Vianočné pastorále" prehliadka cirkevných speváckych zborov v ev. kostole v Betliari (1995). Napriek počiatočnému entuziazmu matičná činnosť postupne ochladla.

pokračovanie na 8. str.

18. ročník Jazdy Sv. Huberta v Betliari

Predseda KSK Zdenko Trebuľa pri slávnostnom príhovore, vľavo starosta Betliara Július Farkašovský

Stalo sa už tradíciou, že každoročne na jeseň sa v našej obci uskutočňuje Jazda sv. Huberta ako slávnostné a oficiálne ukončenie hlavnej jazdeckej sezóny. Hubertova jazda patrí medzi obľúbené športovo-spoločenské podujatia, nadväzuje na tradíciu pôvodných majiteľov kaštieľa – Andrássyovcov, ktorí boli vášnivými poľovníkmi. Slávnosti sú zasvätené patrónovi poľovníkov i jazdcov. V sobotu, 12. októbra 2013 sa v areáli kaštieľskeho parku v Betliari uskutočnil už 18. ročník Jazdy Svätého Huberta. Tento ročník bol výnimočný tým, že ho Košický samosprávny kraj zaradil do kalendára podujatí v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry - Košice 2013. Krásne slnečné jesenné počasie v tento deň tak prinieslo posledné kľúčové podujatie Terra Incognita v roku 2013. Podujatie pripravila Obec Betliar v spolupráci so SNM – Múzeum Betliar a v partnerstve s programom Košického samosprávneho kraja (KSK).

Do parku kaštieľa v Betliari zavítali jazdci z rôznych kútov Slovenska - z Rožňavy, Brzotína, Štítnika, Plešivca, Kežmarku, Popradu, Prešova, Čižatíc i z ďalších miest a regiónov, ich počet dosiahol rekordnú účasť takmer 60 jazdcov. Na toto podujatie bol vypravený aj mimoriadny nostalgický vlak Klubu historických a koľajových vozidiel (KHKV) Košice na trati Košice – Betliar – Nižná Slaná a späť. Po atraktívnej nádielke nostalgických jázd a kultúrnych podujatí v roku 2013 v rámci projektu Terra Incognita (krajina nespoznaná) v spolupráci s KSK sa s cestujúcou verejnosťou klub rozlúčil tradičnou a mimoriadne obľúbenou jazdou historickým motorákom do Betliara. Na cestujúcich čakal bohatý program Jazdy sv. Huberta, slávnostný ceremoniál, vystúpenie sokoliarov, voltížne disciplíny, rýchlostné preteky, halali, prehliadka kaštieľa a výstava poľovných trofejí a preparovaných zvierat inštalovaná v galérii pri kaštieli.

Slávnostný ceremoniál podujatia sa začal znelkou programu Terra Incognita, po ktorej manažérka Kultúrneho centra KSK PhDr. Soňa Kostrábová slávnostne otvorila podujatie a odovzdala slovo starostovi Obce Betliar Júliusovi Farkašovskému. Starosta obce privítal hostí – JUDr. Zdenka Trebuľu, predsedu KSK, Ing. Jána Szőllősa, podpredsedu KSK, PhDr. Bc. Jána Matu, prednostu Okresného úradu Rožňava, Pavla Burdigu, primátora mesta Rožňava a poslancov KSK Karola Horníka – primátora mesta Dobšiná a Ing. Štefana Baštáka, starostu obce Slavošovce. V uvítacom príhovore starosta obce vyslovil presvedčenie, že spoločným prispením sa nadviaže na peknú tradíciu, ktorá je písaná už niekoľko storočí a 18. ročník Hubertovej jazdy v Betliari sa stane stretnutím širokého okruhu náruživých jazdcov všetkých vekových kategórií a zároveň peknou spoločenskou udalosťou pre všetkých priaznivcov jazdenia a chovu koní. V mene organizátorov podujatia zaželal prítomným príjemne strávený deň, veľa pekných zážitkov a spomienok a všetkým jazdcom veľa úspechov a šikovnosti pri zdolávaní prekážok a nástrah na trati, ako aj veľa šťastia pri hľadaní trofeje Hubertovej jazdy v podobe líščieho chvosta ukrytého pri lúke nad kaštieľom. Manažérka KSK potom vyzvala na príhovor predsedu KSK Zdenka Trebuľu, ktorý následne odovzdal kľúč a symbolickú štafetu Kľúčových podujatí Terra Incognita v podobe dreveného lopára starostovi obce. Starosta obce Július Farkašovský na symbolickú štafetu upevnil stuhu vo farbe obecnej vlajky a manažérka KSK Soňa Kostrábová ukončila slávnostný akt odovzdania štafety.

Po tomto úvodnom ceremoniáli hlavný moderátor Hubertovej jazdy Štefan Gerža dal povel na spustenie vlajky Hubertovej jazdy za doprovodu fanfáry. Po privítaní účastníkov Jazdy sv. Huberta „grófom Andrássym s manželkou“ v dobových kostýmoch, predstavil zúčast-

nených jazdcov MVDr. Barnabáš Szakall, dlhoročný chovateľ koní. Súčasne s predstavovaním jazdcov prebiehala slávnostná dekorácia jazdcov upínaním stužiek na odev tzv. kokárd, ktorú vykonali Ing. Eva Lázárová, riaditeľka Múzea Betliar, Pavol Burdiga, primátor Mesta Rožňava, Ing. Štefan Zubrický, riaditeľ Lesov SR š. p., Odštepného závodu Rožňava a Ing. Ľ. Zatroch, zástupca starostu obce Betliar za asistencie dievčat v ľudových krojoch. Ešte predtým, ako sa začal hon na líšku, kone dostali ovos, jazdci sa podpísali do pamätnej knihy, potužili kalíškom a zoznámili sa s pravidlami honu – tzv. reglementom, ktorý prečítal Ing. Tomáš Javorský. Tie im napr. dovolili piť, ale len dovtedy, kým vedeli nasadnúť na koňa. Nesmeli stratiť čiapku, alebo z koňa spadnúť. Ak ich niekto regule porušil, večer ho čakal posledný súd, ten určil, kto sa môže a akým spôsobom vykúpiť.

Po slávnostnej dekorácii sa jazdci mohli pustiť do naháňania líšky, ktorú symbolicky stvárňuje jazdec s líščím chvostom prichyteným na ramene. „Líšku“ aj tento rok predstavoval Betliarčan Štefan Rybár. Za zvuku prvej fanfáry sa na trať vydala „líška“ a po druhej fanfáre odchádzal skúsený jazdec tzv. „master“, ktorým bol Ing. Miroslav Líner a následne sa za ním jazdci radili k prvej časti honu na líšku a k zdolávaniu umelých a prírodných prekážok umiestnených na lúkach

pokračovanie na 7. str.

18. ročník Jazdy Sv. Huberta v Betliari

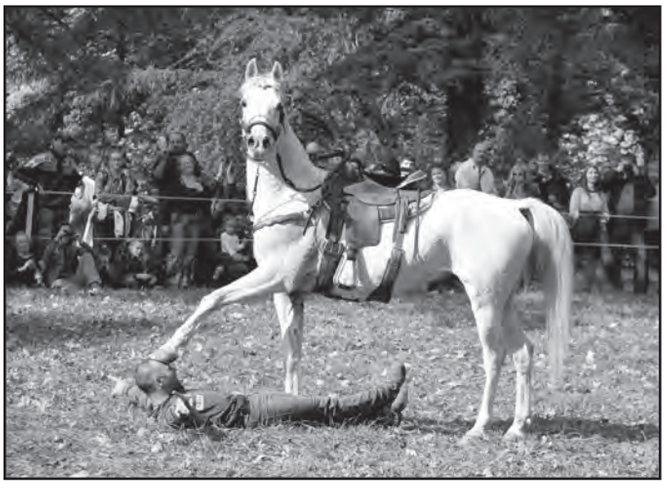
dokončenie zo 6. str.

za kaštieľom. Aj v prípade tohtoročnej Hubertovej jazdy jej účastníci súperili o ukoristenie líščieho chvostu. Organizátori vzhľadom k možnostiam mierne prispôsobili podmienky a jazdci museli hľadať túto trofej ukrytú v húštinách v okolí lúky nad kaštieľom. Úlohou mastra bolo viesť všetkých jazdcov a dbať na dodržiavanie stanovených pravidiel - musel odhadnúť tempo, náročnosť prekonávania terénnych prekážok a bezpečnosť účastníkov.

Všetci diváci, ktorí sa rozhodli nenasledovať jazdcov pri hone na líšku, si zatiaľ mohli pozrieť vystúpenie sokoliara, obdivovať malé slečny a ich veľké výkony vo voltiži – akrobatickom a gymnastickom cvičení na cválajúcom koni, vedeným lonžérom a pohybujúcim sa na 12-14 metrovom kruhu. Voltiž predviedli mladé gymnastky z jazdeckého klubu Freestyle Poprad. Deti z radu divákov si zároveň zajazdili na koni alebo navštívili výstavku poľovníckych trofejí v budove pri kaštieli.

Medzi dvomi časťami Hubertovej jazdy jazdci absolvovali aj rýchlostnú skúšku koní v kategóriách muži a ženy v lokalite Lúčka, východne od areálu parku. Na lúke sa jazdci zoradili do radu, aby mohli vykonať pretek, dostih na dráhe dlhej asi 700 m. Víťazkou v ženskej kategórii sa stala Miriama Bausahová, z jazdeckého klubu Radošov dvor Čižatice a v mužskej kategórii zvíťazil Tomáš Králik z Brzotína. Po týchto dostihoch sa jazdci presunuli do športového areálu na miestnom ihrisku, kde bola hlavná prestávka na oddych, občerstvenie a chutný guláš pripravený Poľnohospodárskym družstvom Gemerská Poloma.

Prestávku divákom na lúke za kaštieľom spestrilo aj vystúpenie jazd-

cov z Maďarska tzv. čikóšov (pastierov koní na maďarskej puste) s praskajúcimi bičmi, veľmi zaujímavá ohňová šou s koňmi, ktorú pripravil Maroš Hvizd z Prešova a diváci si mohli ešte raz vychutnať ukážky výcviku koní a výkony dievčat vo voltiži.

Druhá časť Hubertovej jazdy spočívala z prekonávania jednoduchých prekážok v areáli parku až do chvíle, kým prvý jazdec nenašiel ukrytý líščí chvost. Úspešným v tejto disciplíne, po dlhšom hľadaní, bol nakoniec Pavol Siman, čím sa stal zároveň celkovým víťazom 18. ročníka Jazdy sv. Huberta. Záver patril skákaniu cez prekážky tzv. mini - maxi, v ktorom víťazka Deana Gallová na koni Carlos 3 v silnej konkurencii jazdcov, najmä Petry Martočkovej a Tomáša Králika, zdolala prekážku vysokú 1,72 m. V jazdeckom slalome na čas na lúke za kaštieľom pre westernových jazdcov zvíťazil Maroš Hvizd z Prešova.

Nasledovalo oficiálne ukončenie 18. ročníka Jazdy sv. Huberta, odtrúbenie fanfáry, pozvanie na slávnostné „halali“ a večerné posedenie účastníkov.

Podujatie už tradične zakončil humorne ladený „Posledný súd“, ktorý sa konal večer v Kultúrnom dome v Betliari. Súd najprv prijal nových jazdcov do cechu jazdeckého panstva a potom sa pred súdnou stolicou, ktorej predsedal Tomáš Javorský, ocitli jazdci - previnilci za priestupky proti stanoveným nariadeniam a reguliam. Po zasadnutí súdu si víťazi jednotlivých kategórií prevzali ocenenia – poháre, zároveň boli zúčastneným jazdcom odovzdané upomienkové predmety. Nasledovala voľná zábava do ranných hodín.

Celé podujatie sa nieslo v znamení dobrej a priateľskej nálady. Jazdci

a návštevníci si prišli na svoje počas celého dňa. Aj tohtoročnému podujatiu prialo počasie, organizátori privítali viditeľne väčší záujem zo strany jazdcov, ktorí absolvovali celú jazdu bez vážnejších problémov. Slnečnú sobotu v parku pri kaštieli v Betliari si odhadom užilo až 1500 návštevníkov. Poďakovanie patrí všetkým organizátorom, dobrovoľníkom a sponzorom, hlavne Košickému samosprávnemu kraju, ktorý podujatie aj finančne podporil.

Organizátori veria, že podobne vydarená bude aj budúcoročná Hubertova jazda, ktorá takto o rok opäť nadviaže na obnovenú dávnu tradíciu ukončovania jazdeckej a chovateľskej sezóny.

Prehľad výsledkov Jazdy sv. Huberta 2013 v Betliari podľa kategórií:

1. Hľadanie líščieho chvosta - Pavol Siman – víťaz 18. ročníka Hubertovej jazdy,
2. Rýchlostná skúška - dostihy žien – Miriama Bausahová, Čižatice,
3. Rýchlostná skúška - dostihy mužov - Ing. Tomáš Králik, Brzotín,
4. Skoky cez prekážky Mini-Maxi - Deana Gallová, Plešivec,
5. Westernová súťaž - Maroš Hvizd, Prešov,
6. Najlepšie vystrojený jazdec - Eva Wahleová, Ružomberok.

Ľubomír Zatroch

80 rokov Miestneho odboru Matice slovenskej v Betliari

dokončenie z 5. str.

V roku 1999 valné zhromaždenie zvolilo nový výbor. Predsedníčkou sa stala Lýdia Kolembusová. MO mal 35 členov. V spolupráci s inými inštitúciami MO organizoval rôzne kultúrno-spoločenské podujatia. Boli to najmä: výstavka ľudovej tvorivosti s tematikou veľkonočných sviatkov (2000), súťaž v PEXESE pre žiakov ZŠ s témou slovenskí spisovatelia (2002), výstavba detského ihriska (2000), volejbalový turnaj o putovnú cenu MOMS (od 1999), spoluúčasť pri realizácii osláv 670. výročia obce Betliar (2000) a mnoho iných aktivít pri rôznych oslavách či v prospech životného prostredia. MOMS v Betliari slávi 80. výročie svojho vzniku. Počas týchto rokov sa striedali obdobia aktívnej činnosti s obdobím stagnácie, ale MS k Betliaru rozhodne patrí. Žijú tu mnohí, pre ktorých vlastenectvo, národná hrdosť, mravné a demokratické hodnoty nie sú len slová. Veríme, že MOMS v Betliari bude i naďalej plniť svoje poslanie a nezastupiteľnú úlohu v integrácii slovenskej spoločnosti bez rozdielu sociálneho postavenia, náboženského vierovyznania a politickej príslušnosti.

Použité pramene:

Ján Šlosár: 70 rokov MOMS v Betliari (2003)

Naša škôlka Rosnička

dokončenie zo 4. str.

Moja škôlka

Prvý deň ma moja mama zaviedla sem do škôlky.
Otvorila sa nám brána, šla som voľky-nevoľky.
Všade bolo plno detí a všetky sa chceli hrať,
hojdať bábu, kresliť kvety, skákať, behať, tancovať.
Teraz sa už do školičky každé ráno ponáhľam,
rýchlo prejdem našou bránou medzi deti k pekným hrám.

V tomto školskom roku 2013/14 nás čakajú zaujímavé aktivity, niektoré z nich sme už absolvovali:

September - športový týždeň - futbal, beh, hádzaná,
- divadielko s rozprávkou „O repe“

Október - šarkaniáda,
vystúpenie pre slabozrakých z Rožňavy,
úcta k starším v kultúrnom dome

November - čary z darov prírody - vyrábali sme ozdoby z prírodných materiálov, Halloween party

December - tvorivé dielne k Vianociam,
- Mikuláš v kaštieli,
- spolupráca s organizáciou Fénix,
- predvianočný týždeň aktivít v MŠ - pečenie medovníkov, čítanie Vianočného príbehu s rodičom, Vianočné tradície a zvyky, Vianočná diskotéka.

Čakajú nás ešte tieto akcie:

Január - Snehuliacka výprava, sánkovanie, šmýkanie

Február - Karneval

Marec - Čítanie rodičov deťom v MŠ, poďme spolu do rozprávky, maxileporelo

Apríl - Ahoj Zem, naše lesy, namaľuj si zdravie, eko týždeň: zber a triedenie odpadu, premietanie filmu: O mláďatách zvierat

Máj - Týždeň zdravia, zajko: zdravé zúbky, Evička nám ochorela, návšteva doktorky, ľudské telo: skladanie z paličiek

Jún - Týždeň detskej radosti, prehliadka spevu: ľudová pieseň, svet dinosaurov, záhradná párty

Želáme si, aby aj tento školský rok bol pre deti veselý, šťastný a zaujímavý, aby platilo aj motto: „Všetko, čo viem, som sa naučil v materskej škole.“

Eva Gécziová
Bc. Erika Jergová

MONOGRAFIA OBCE BETLIAR

„Dejiny sú svedkom času, svetlom pravdy, živou pamäťou, učiteľkou života a poslom minulosti."

(Cicero, rímsky filozof)

Po prvýkrát v histórii našej obce sa pripravuje vydanie publikácie "Monografia obce Betliar". Cieľom vydania monografie je priblížiť obyvateľom Betliara, ale i ostatnej verejnosti ucelené informácie o našej obci. Táto populárno-náučná literatúra bude obsahovať rozsiahly zdroj informácií z oblasti prírodných pomerov a daností územia. Prevedie nás cestou odkrývania histórie od prvej písomnej zmienky o obci až po súčasnosť. Na pozadí dejinných udalostí odhalí skutočnosti, ako sa obec vyvíjala, popíše fakty, udalosti a významné osobnosti, ktoré formovali a ovplyvňovali život obyvateľov v Betliari. Pripomenie kultúrne tradície a život našich predkov, oživí zabudnuté životné okamihy a veríme, že tým prebudí úctu a vďaku za vytvorené hodnoty a pocit zodpovednosti za našu prítomnosť. Monografia je v období príprav a zhromažďovania písomných prameňov. Autorský tím pod vedením JUDr. Jána Šomšáka predpokladá jej vydanie na september 2014.

Vážení občania, milí rodáci, ak ste i vy majiteľmi dokumentačných materiálov ako sú staré fotografie a zaujímavé staré dokumenty, prosíme vás, pomôžte aj vy dotvoriť túto publikáciu, aby sa stala hodnotným svedectvom pre nasledujúce generácie. Za vašu ochotu a spoluprácu pri vytváraní tejto vzácnej publikácie vám dopredu ďakujeme!

Mgr. Erika Jergová

TAKTICKÉ CVIČENIE POŽIARNIKOV V KAŠTIELI BETLIAR

Bolo niečo po deviatej hodine v utorok ráno 19. novembra 2013 a obcou Betliar bolo počuť nepríjemný zvuk požiarnych vozidiel. Práve sa začalo taktické cvičenie na likvidáciu požiaru, vyhľadávanie a evakuáciu osôb v kaštieli Betliar. Cvičenie vyhlásil a nad celým priebehom dozoroval riaditeľ Hasičského a záchranného zboru v Rožňave plk. Ing. Ján Egri.

Ako námet pre taktické cvičenie bol vybraný kaštieľ Betliar, v ktorom sa v čase požiaru nachádzajú návštevníci. Ako vodný zdroj sa využije potok, ktorý tečie len niekoľko metrov od kaštieľa a vytvorí sa diaľková doprava vody, ktorú zabezpečuje Obecný hasičský zbor (OHZ) Gemerská Poloma. Na zabezpečenie dodávky vody je využitý aj OHZ Betliar, ktorý pri svojej požiarnej zbrojnici pri potoku umiestni PPS-12 a bude dopĺňať vodu do cisternového vozidla Armády Slovenskej republiky, ktorá bude vykonávať kyvadlovú dopravu vody. Keďže sa jedná o druh hasenia požiaru pri silnom zadymení, zásah sa vykonáva s použitím dýchacích prístrojov. Takto znel námet taktického cvičenia spracovaný OR HaZZ v Rožňave. Na taktickom cvičení sa zúčastnili hasičské jednotky a ostatné zložky: Hasičská stanica

Rožňava s vozidlami v prevedení cisterna, výsuvný rebrík a zásahové vozidlo, Hasičská stanica Dobšiná s vozidlami v prevedení cisterna a výsuvný rebrík, OHZ Betliar a Gemerská Poloma s požiarnymi striekačkami PPS-12. Armáda SR sa zúčastnila cvičenia s jedným cisternovým vozidlom a jednou sanitkou, ďalej sa cvičení zúčastnili vozidlá zdravotnej služby a jedno zásahové vozidlo Okresného riaditeľstva PZ v Rožňave.

Pri krátkom hodnotení po ukončení zásahu priamo na mieste zodpovední pracovníci konštatovali, že taktické cvičenie na likvidáciu požiaru v kultúrnej pamiatke splnilo svoj cieľ a bola preukázaná a v praxi potvrdená súčinnosť rôznych zložiek pri simulovanom zásahu.

J. Farkašovský

ČO NÁM PRINESIE ROK 2014?

Želajme si, aby doniesol len dobré veci. Dobré počasie, dobré vzťahy medzi ľuďmi, dobré názory a pomoc pri dianí v obci, dobré zdravie všetkým občanom a dobrý vstup do každého nového dňa.

Obec Betliar si vytýčila pre rok 2014 tri hlavné podujatia:
- 24. mája sa uskutoční 21. ročník výstupu na Volovec,
- 30. augusta ožije naše ihrisko 3. ročníkom Betliarskeho country kotlíka,
- 11. október bude venovaný 19. ročníku Hubertovej jazdy.

Týmto trom akciám, ktoré náležite zviditeľňujú našu obec, sa bude venovať najviac pozornosti. Zvládnuť tieto veľké akcie nie je ľahké, všetky tri si vyžadujú spoluprácu viacerých zložiek, aby sa mohlo povedať, že vzniklo jedno dobré, za hranice obce siahajúce podujatie.
Okrem týchto TOP akcií si pripomenieme Deň vzniku Slovenskej republiky, 130. výročie založenia Dobrovoľného hasičského zboru, 69. výročie oslobodenia obce, 69. výročie ukončenia druhej svetovej vojny, nezabudneme na Deň matiek a Deň detí. V auguste si pripomenieme 70. výročie SNP položením venca k pomníku padlých a veríme, že sa nebude opakovať vyčíňanie živlov v našich lesoch a budeme sa môcť stretnúť i pri povstaleckej vatre.
Všetky tieto akcie pripravuje vedenie obce so spoločenskými organizáciami pre všetkých občanov a tak očakávame, že snahu v prípravách akcií ocenia aspoň svojou účasťou na podujatiach.

Š. Kaňúrová

BEZPRÍSPEVKOVÉ DARCOVSTVO KRVI

Krv je najdrahšia a najpotrebnejšia tekutina, ktorú potrebuje každý ľudský jedinec k svojmu životu. Vedcom sa ešte nepodarilo vytvoriť jej náhradu. V médiách často sledujeme výzvy zdravotníckych zariadení k darovaniu krvi. Sú obdobia, keď nemocnice postrádajú krv rôznych krvných skupín a majú čo robiť, aby darcov zohnali a svoje zásoby krvi doplnili. Dnes sa krv daruje bez príspevkov. Darcovia nie sú náležite ohodnotení, oni sami si uvedomujú, že ich krv niekoho zachráni a je len na ich rozhodnutí, či ju darujú. Sú medzi nami obyčajní ľudia, ktorí to robia bez výziev, bez toho, aby očakávali odmenu. Chodia medzi nami, ale ich mená nie sú zverejňované. Len z času na čas sa dozvieme, že týchto vzácnych ľudí si predsa niekto všimne, že si na nich spomenú nielen tí, ktorých životy boli zachránené, ale i tí, ktorí robia pre tento nádherný akt darcovstva potrebnú propagáciu a stretávajú sa s darcami pri konkrétnych odberoch.
Slovenský Červený kríž, územný spolok Rožňava, uskutočnil dňa 21. novembra 2013 v kongresovej sále Radnice mesta Rožňava slávnostný aktív Bezpríspevkových darcov krvi. Nebyť tejto akcie, nedozvedeli by sme sa, že aj medzi nami žijú vzácni, obetaví ľudia, ktorí považujú darcovstvo krvi za bežnú vec. Neváhajú prísť na transfúzne stanice a bez nároku na odmenu odovzdať potrebné množstvo svojej krvi. Na tejto akcii sa odovzdávali plakety MUDr. Jána Jánskeho aj pre našich troch občanov. Prekvapením je, že sú to občania mladí a je potrebné, aby sme ich mená zverejnili.
Zlatú plaketu Jánskeho udelili organizátori podujatia za 40 bezpríspevkových odberov Martine Filickej z Kaštieľnej ulice. Za 20 bezpríspevkových odberov boli udelené plakety Janke Petergáčovej zo Železničnej ulice a Pavlovi Letanovskému z ulice Pokroku. Slávnostného aktívu sa zúčastnila len Janka Petergáčová, ďalším dvom bezpríspevkovým darcom prevzal plakety starosta obce Július Farkašovský, pretože im pracovné povinnosti neumožnili zúčastniť sa tejto akcie.
Plakety im odovzdal dodatočne a poďakoval za nezištnú obetavosť pri záchrane ľudských životov. Všetkým trom darcom k získaniu plakiet blahoželáme a v mene tých, ktorým pomohli, ďakujeme. Sme na Vás hrdí!

Š. Kaňúrová

ADVENTNÝ VENIEC

V sobotu 30. novembra 2013 sa v Obecnej knižnici v KD uskutočnila beseda so Zuzanou Švecovou Betliarskou, rodenou Antalovou, o jej knihe „Adventný veniec“.
V stanovenom čase sme sa asi dvadsiati stretli v našom kultúrnom dome, aby sme medzi sebou privítali pani Zuzku Švecovú Betliarsku, nám dobre známu Zuzku Antalovú z evanjelickej fary. Rodáčka z Betliara, ktorá uzrela svetlo sveta v jednej z izieb evanjelickej fary, prišla medzi nás – ako povedala – svoju rodinu, aby sa po rokoch stretla s tými, s ktorými vyrastala, ako dieťa šantila a stretávala sa počas školských rokov. Zuzka je dnes už dôchodkyňou a tak ako pre nás, Betliar je aj pre ňu oázou pokoja a miestom získania nových síl. Do svojej rodnej obce sa chodí „nadýchať materského vzduchu“. Aj jej vlasy postriebrili šediny. Roky jej však neubrali energiu, vždy bola živá a bolo jej plno všade a takou – v dobrom zmysle slova, ostala i dnes. Zvítanie s ňou bolo milé, roky, ktoré ubehli od posledných stretnutí, sa stratili. Stihli sme si pospomínať na časy, keď bola „puncovanou“ Betliarčankou. Milé bolo jej stretnutie so svojou prvou pani učiteľkou – pani Máriou Cirbusovou. Radosť sa prejavila na oboch stranách a spomínali sa chvíle prvých dní v škole.
Pristúpilo sa k oficiálnej časti stretnutia. Zuzka podpísala Pamätnú knihu obce Betliar a spoločne s pánom Viliamom Griegerom sa usadili k stolu, na ktorom bola položená útla knižôčka, dielo našej rodáčky, „Adventný veniec“. Knihu vydalo vydavateľstvo TRANOSCIUS v Liptovskom Mikuláši v roku 2012 a autorka nám ju prišla predstaviť ako svojim najbližším. Pán Grieger ju privítal vyjadril radosť z jej návštevy a pýchu nad tým, čo vytvorila.
Slova sa ujala Zuzka Švecová Betliarska, ktorá s úsmevom podotkla, že s našim súhlasom môže meno Betliarska používať, čo sme jej odobrili potleskom. Zuzka sa potom rozhovorila o svojom dielku, o tom, čo ju viedlo viedlo k napísaniu tejto knižôčky. Obsahom knižky je príbeh z Biblie, ktorý poznáme. Ona ho predstavila svojim čitateľom ako starodávny príbeh o narodení Ježiša. Nebol rozprávkou. Tento dej sa naozaj stal. Vtedy, keď bolo na svete síce čistejšie a tichšie, ale nebolo lepšie. Štyrmi sviečkami adventného venca uzavrela známe príbehy, priblížila nám ich aj tým, že prečítala úryvky z textu, ktoré považovala za najvýstižnejšie.
Niekoľko kníh doniesla i so sebou - bol o ne záujem a každému ochotne vpísala osobitné venovanie, vari najkrajšie svojej pani učiteľke s poďakovaním – aby mohla písať, niekto ju musel naučiť poznať písmená.
Nuž, aj príjemné chvíle sa skončia. Kyticou kvetín bolo vyjadrené poďakovanie za návštevu, každý sa so Zuzkou rozlúčil osobitne, každý to považoval za samozrejmosť, lebo je naša a je jednou z nás. –Veľa úspechov, Zuzka!

Š. Kaňúrová

Pripomenuli sme si Mesiac úcty k starším

Rok sa preklenul do svojej druhej polovice, skončilo horúce a suché leto, za nami ostali bolestivé a ničivé výčiny počasia, zmierení s tým, čo nás postrehlo, vstúpili sme do mierenejších jesenných dní. S príchodom októbra každoročne očakávajú seniori našej obce – členovia Jednoty dôchodcov Slovenska, ale i všetci ostatní dôchodcovia obce deň, kedy v rámci Mesiaca úcty k starším už tradične oslávia svoj sviatok. Dátum stretnutia dôchodcov bol určený na 24. októbra 2013. Podujatie sa uskutočňuje pod záštitou Obecného zastupiteľstva v Betliari a výboru MO JDS. Vo štvrtok – tak to dátumovo vyšlo – sa krátko pred 15 – ou hodinou začali vo vestibule kultúrneho domu zhromažďovať naši seniori, už tradične spoločensky vyobliekaní, prichádzali v očakávaní prí-

pokračovanie na 11. str.

Pripomenuli sme si Mesiac úcty k starším

dokončenie z 10. str.

jemného popoludnia, ktoré bude osviežením v ich – dá sa povedať – jednotvárnom živote. Pozvánky a výzvy v miestnom rozhlase ich oboznámili s programom a tak vedeli, že okrem programu deťúreniec z MŠ a ZŠ, ich pozdraví i starosta obce, uskutoční sa pozdravenie jubilantov, čestných darcov krvi a príjemným osviežením popoludnia bude aj spoločná skorá večera a potom posedenie pri ľúbezných melódiách známeho hudobníka Sašu Kovtuna.

Sála KD sa pomaly zapĺňala, stoly boli pripravené k posedeniu. Prítomných privítala pani Erika Jergová, poslankyňa OZ. S krátkym, ale milým programom sa predstavili deti MŠ a ZŠ, ktoré predviedli program pripravený pod vedením svojich učiteliek. Deti boli veľmi podarené, každé chcelo vyniknúť, hlavne tie, ktoré mali v hľadisku svoje babky a dedkov, či staré mamy a starých otcov. Ich vystúpenia boli odmenené potleskom seniorov. K mikrofónu pristúpil náš starosta, ktorý dôchodcov tradične pozdravil, pripomenul význam stretnutia a ciele Mesiaca úcty k starším.

Nasledovalo pozdravenie jubilantov, dožívajúcich sa 60 a 70 rokov, jubilanta osemdesiatnika sme nemali a deväťdesiatničká, pani Anna Palacková sa dostaviť zo zdravotných dôvodov nemohla. Jubilantom poblahoželal starosta obce a členka ZPOZ, odovzdali im spomienkové darčeky a ruže. Jubilanti si poblahoželali i navzájom, potešili sa pozornosti, ktorá im bola venovaná.

Súčasťou akcie malo byť pozdravenie dobrovoľných darcov krvi, s ich menami oboznámil prítomných starosta obce. Sú to mladší občania, Janka Petergáčová, Martina Filická a Pavol Letanovský, ktorí sa však z rôznych dôvodov na tento akt nevedeli dostaviť.

Po tejto časti sa prítomným prihovoril predseda organizácie, pán Ondrej Ďurán. Pozdravil seniorov a vrátil sa k príčinám neuskutočneného zájazdu do Vrbova a Belianskej jaskyne, ktorý bol naplánovaný na 1. augusta 2013. Pre malý záujem dôchodcov sa zájazd zrušil. Škoda, lebo s Vrbovom máme dobré skúsenosti a Beliansku jaskyňu z nás videl málokto. Výbor MO hľadá náhradné aktivity k záveru roku a s týmito pán Ďurán oboznámil prítomných. Dňa 7. decembra 2013 sa uskutoční stretnutie seniorov na Mikulášskom večierku a 14. decembra 2013 sa pôjdeme spoločne kultúrne vyžiť do Štátneho divadla v Košiciach a súčasne si prezrieme vianočné trhy. Záujem o tieto akcie by mal byť, v tom čase sa už žiadne práce okolo domu a v záhradkách nevykonávajú, budeme už všetci žiť v očakávaní nastávajúcich vianočných sviatkov.

Po oficiálnej časti stretnutia nasledovala skorá večera, ktorou obslúžili seniorov poslankyne OZ, na stoloch sa objavilo i vínko a pečivo, po večeri sa podávala podľa želania káva i čaj.

V závere nasledovali príjemné chvíle, ktoré vykúzlil Saša Kovtun. Prítomným pripomenuli mladosť, v melódiách si oživili chvíle, ktoré sa už nevrátia a ktoré obohacovali ich život v mladších rokoch. Vo víre dobrej nálady sa medzi prítomných rozšírila zvesť, že v tento deň si pripomínajú diamantovú svadbu – 60. výročie sobáša – naši členovia pani Marika a Oktavian Fehérovci. Boli vyzvaní k slávnostnému sólu a veru tanec im ešte išiel pekne. Zožali zaň úprimný potlesk prítomných. Žiaľ, o niekoľko dní sme zažili šok, keď nás náhle po operačnom zákroku v košickej nemocnici pán Oktavian Fehér 7. novembra vo veku 86 rokov navždy opustil. Rozlúčili sme sa s ním o dva dni neskôr, 9. novembra 2013.

Spoločenské posedenie pokračovalo v družnej nálade, seniori sa pustili do tanca ako za mladých liet a tým sa akcia predĺžila do večerných hodín. Účasť bola dobrá, tí, čo si na stretnutie nenašli čas, môžu ľutovať. Dúfam, že využijú aspoň možnosť účasti na akciách pred Vianocami.

Touto cestou sa chcem v mene všetkých zúčastnených poďakovať za vydarenú akciu vedeniu obce, zvlášť starostovi, pánovi Júliusovi Farkašovskému. Prajeme mu do ďalších dní dobré zdravie a veľa síl pre výkon zodpovednej funkcie v obci.

Š. Kaňúrová

BETLIARSKY COUNTRY KOTLÍK PO DRUHÝ RAZ

Blížil sa 24. august 2013, horúce a suché leto vrcholilo, prichádzal koniec prázdnin. Pomaly a isto sa cez letáčiky a informácie na internete široká verejnosť dozvedala, že tento deň bude dňom „D“, v ktorom si po druhýkrát vychutnáme atmosféru Betliarskeho country kotlíka.

Už od skorých ranných hodín smerovalo množstvo áut po miestnych komunikáciách smerom na ihrisko. Možno to boli súťažiaci vo varení guláša, možno zvedavci, ktorí chceli byť na mieste čo najskôr, aby všetko videli a zažili. Nuž, organizátori tohto podujatia sľubovali veľa. Hlavne zábavu, chutné guláše a ľudia zo širokého okolia sa mohli tešiť na vyvrcholenie letnej sezóny, na bohatú ponuku kultúrno-spoločenského a športového programu.

Organizátori podujatia – Marek Šebeňa, Marek Džalaj a starosta obce Július Farkašovský po minuloročnom úspechu „gulášovej atmosféry“ išli do druhého ročníka s chuťou a verili vo svoj úspech. Nemýlili sa. Už okolo 10. hodiny boli priestory určené na umiestnenie kotlíkov a miesta pre družstvá 3 – 4 súťažiacich obsadené. Mnohí v rovnakom oblečení, dobre naladení s premyslenými receptúrami, chytili svoje varešky a pustili sa do práce. Poviem vám úprimne, diváci, ktorí prišli do areálu ihriska s prázdnymi žalúdkami, mali čo robiť, lebo tie vône a výpary gulášu veru robili svoje. A guláš sa jesť po polhodine varenia nedá ani náhodou. Ľudia sa motkali od jedného kotlíka ku ďalšiemu, okukávali gulášmajstrov, ovoniavali bublajúce dobroty, kupovali lístočky na guláš a tombolu. Sem tam odbočili aj k ďalším atrakciám podujatia – ku stánkom remeselníkov, k stánkom tvorivých dielní, smäd ich popohnal k občerstveniu a neodolali ani už pripraveným špecialitám z grilu. Deťúrence ťahali rodičov ku koníkom, ku cvičeniu kynológov so psami, útokom brali skákacie hrady a šmýkačky. Dievčatká to ťahalo k šikovným mladým devám, ktoré na ich tváričkách vyčarovali rôzne podoby a masky.

Konali sa aj rôzne súťaže pre dospelých i deti. Popoludní zaujali hlavne deti ukážky umenia Obecného hasičského zboru zo Slavošoviec. Diváci mali už zväčša naplnené žalúdky, guláše sa míňali, lístkami gurmáni hodnotili to, čo sa im ponúkalo. Kto získa najviac lístkov – vyhrá, ale môže to byť len jedno družstvo. Prekvapenie nad prekvapeniami – Betliarsky kotlík vyhrala partia mladých dievčat z Betliara. Určite si porotu získali lahodným, pikantným gulášom, ale svoje urobili aj vysmiate, mladé tváričky a postavičky ako lusk! Neskrývaná

pokračovanie na 12. str.

BETLIARSKY COUNTRY KOTLÍK PO DRUHÝ RAZ

dokončenie z 11. str.

radosť dievčat a potlesk divákov – to bola odozva na výhru.
Začala sa losovať tombola. Cien bolo veľa, ale najväčším lákadlom bola 1. cena – LED televízor od OKAY – elektrospotrebiče – NC sídlisko Juh. Neostal v Betliari. Nevadí, nás poteší aj dobrý chýr o tom, čo vieme pripraviť. Tombola sa losovala s prestávkami, medzitým už ľudí zabával Milan Capák, pripravovali sa mladí metalisti z rožňavských Renaissence a ku koncu napokon zahrali staré známe Betliarske vidly. Nesmieme zabudnúť ani na futbalistov, ktorí hrali zápasy v dvoch skupinách – A a B. Fanúšikovia i hráči tohto športu si prišli na svoje, myslím, že nebolo dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa!
Napriek tomu, že som sa na tomto podujatí zdržala dosť dlho, nedalo sa všetko postíhať, každý máme iné záujmy. Konštatujem, že podujatie znovu vyšlo a tak, ako bolo sľúbené, končilo až v nedeľu ráno.
Už popoludní a hlavne večer muzikanti vyprovokovali tancachtivých divákov a tí veru nelenili. Zabávala sa mladí, ale i skôr narodení. Do neskorej noci – lepšie povedané do skorého rána, bolo počuť muziku až dole do dediny. Rušno bolo aj na cestách, lebo motoristi majú tátoše na kolesách na to, aby s nimi jazdili raz hore, raz dole.
Čo povedať záverom? Snaha organizátorov nebola zbytočná, toho dobrého bolo až až, našli sa aj chybičky, ale tie sa postupom času vychytajú. Leto sa u nás ukončilo veľkolepo, zážitky boli krásne a prichodí len poďakovať sa organizátorom a poželať im veľa síl a úspechov aj do ďalšieho ročníka Betliarskeho country kotlíka.
Dobrá vec sa podarila a potešila všetkých – aj hostí, aj domácich. Potvrdila, že ak je chuť a odvaha niečo pripraviť a predviesť, úspech príde! A ako sa na Slovensku hovorí – do tretice všetko najlepšie!

Š. Kaňúrová

SPOMIENKA NA SLOVENSKÝ SKAUTING V BETLIARI

Možno nie každý vie, že jeden zo zakladateľov a priekopníkov skautského hnutia v obci Betliar je pochovaný v miestnom cintoríne. K jeho hrobu som sa dostala pri mojej súčasnej práci s hrobovými miestami. Ako rodáci obce, sú tu pochovaní aj ostatní skauti.
Ladislav Holman (narodený v roku 1917 - zomrel v roku 1938) bol členom 1. oddielu skautov. Ďalšími členmi boli: Štefan Ďurman, Vojtech Holman, Eugen Hajduček, Rudolf lvády, Štefan Kankula, Ján Papaduček, Ladislav Rybár, Rudolf Szónak. Ondrej Štark, Gejza Šmelko, Vojtech Štark, Ľudevít Török.
Prvý oddiel skautov v Betliari vznikol 6. augusta 1933. V tomto roku si pripomíname 80. výročie tejto udalosti.
Prvým vodcom bol v roku 1933 František Kurek. V ďalšom období funkciu vodcu vykonával Ladislav Holman v roku 1937, Štefan Ďurman (narodený 18. 5. 1913 v Betliari - zomrel 2. 7. 2000 v Bratislave) v roku 1938, Anton Šlosár v roku 1946, Jozef Dulík v roku 1946, Zuzana Šebestová, Rudolf Dulík v roku 1970.
Skauting v Betliari - jeho oddiel - bol Ústredím skautingu v Bratislave zrušený 27. 3. 2002.

Ľuba Zatrochová

Pohrebné podporné združenie na Slovensku, ústredie v Betliari

„Vzájomné podporovanie sa členov pri úmrtí a postaranie sa o slušný pohreb zosnulého“...

... je hlavnou myšlienkou Pohrebného podporného združenia na Slovensku.

Toho roku sme si pripomenuli 85. výročie založenia združenia, ako aj 60 rokov od úmrtia zakladateľa Júliusa Koššutha, ktorý sa krátko pred jeho založením vrátil z Ameriky. Všimol si, že takéto spolky si chudobní Američania zakladali a udržiavali, aby si za ich pomoci zabezpečili dôstojnú rozlúčku so svetom.

Tam sa rozhodol, že takéto združenie založí aj doma, na Slovensku. Pochopenie našiel u 60 Betliarčanov, ktorí sa rozhodli podporiť túto myšlienku a 11. marca 1928 v zložitých spoločenských pomeroch založili PPZ.

Postupne sa zakladali nové odbočky v susedných dedinách. Hranice Gemera prekročilo združenie už v roku 1931. Najskôr to bolo na Spiši, Horehroní a Honte, kde sú v týchto oblastiach dodnes najväčšie a najaktívnejšie odbočky.

Pohrebné podporné združenie nesie v sebe hlboko ľudskú myšlienku a patrí k najstaršej humanitnej organizácii v SR. Prežilo druhú svetovú vojnu spolu s tým, čo po nej nasledovalo. PPZ bolo jediným združením, ktoré sa udržalo počas socializmu, a to hlavne z dôvodu, že jeho členovia boli najmä robotníci a sociálne slabšie založení občania. V tomto období malo PPZ zakázané zakladať nové odbočky, čo združeniu veľmi poškodilo. Zastavil sa príliv nových mladých členov.

V súčasnej neľahkej dobe má pohrebné podporné združenie tiež svoje opodstatnenie. Na Slovensku je vysoká nezamestnanosť, naše životné prostredie, štýl života, ako aj civilizačné choroby si vyberajú svoju daň, žiaľ, aj medzi mladými ľuďmi, živiteľmi rodín. V dnešných časoch nie je problém ostať bez práce zo dňa na deň a tým dostať svoju rodinu pred nemalú finančnú záťaž. Náklady spojené s poslednou rozlúčkou so zosnulým, sa niekoľkonásobne zvýšili, a tak pozostalým pomôže aj finančná podpora PPZ.

V súčasnosti má združenie 214 odbočiek, ktoré spolu združujú viac ako 50 tisíc členov v rámci Slovenska.

Odbočka PPZ č. 1 v Betliari má v súčasnosti 766 členov, ale boli by sme radi, keby sa ich počet zvýšil a pomohlo by sa tak rozšíriť a naďalej podporovať zachovanie myšlienky Júliusa Koššutha aj v budúcnosti.

Členom združenia sa môže stať každý občan SR a EÚ vo veku od 18 do 55 rokov, bez ohľadu na zdravotný stav, čo však poisťovne neponúkajú. Ročný členský príspevok je 10.- € a výška pohrebnej podpory pre pozostalých je odstupňovaná podľa dĺžky členstva zosnulého v PPZ:

- Do 5 rokov členstva – 100.- €
- Do 10 rokov členstva 150,- €,
- Do 15 rokov členstva 200,- € a
- Nad 15 rokov členstva 285,- €.

Do jedného roka členstva nárok na podporu nevzniká, len v tom prípade, keď člen zomrel na následky úrazu, kde je výška podpory 100,- €.

Želáme si, aby naše združenie malo vždy miesto v našej spoločnosti, aby sa zachovala dobrá myšlienka, podľa ktorej bolo toto združenie pred 85 rokmi založené.

Šport v Betliari

Futbalový klub TJ TATRAN Betliar v VI. lige Košicko – Gemerskej

V najvyššej okresnej futbalovej súťaži riadenej Ob. FZ v Rožňave si prvenstvo s právom postupu do šiestoligovej spoločnosti vybojovali v sezóne 2012-2013 futbalisti Tatrana Betliar. V 26 zápasoch okresného majstrovstva získali 64 bodov, 21 víťazstiev, 1 remízu a 4 prehry a dosiahli skóre 104:29. Ako jediné družstvo I. triedy v domácich zápasoch nestratilo ani bod a v 13 zápasoch dostalo od súperov iba 7 gólov. Pre Betliarčanov je to návrat na regionálne trávniky, teda tam, kde už pred deviatimi sezónami naposledy pôsobili. Najprv hrávali piatu ligu a neskôr štvrtú ligu, spolu aj s Rožňavou. Od novej sezóny 2013-2014 sú tak piatym hornogemerským zástupcom šiestej ligy KG popri Gemerskej Polome, Gemerskej Hôrke, Dobšinej a Krásnohorskému Podhradiu. Náročnosť a vyššia úroveň na trávnikoch VI. ligy sa odrazili aj na výsledkoch nášho mužstva.

Prehľad odohraných zápasov v jesennej časti VI. ligy ročníka 2013 - 2014

Ťahanovce – Betliar	4:1
Betliar – Malá Ida	0:1
Vyšné Opátske – Betliar	5:2
Betliar – Gemerská Hôrka	3:3
Kokšov-Bakša – Betliar	3:4
Turňa n/B – Betliar	2:0
Betliar – Budimír	7:0
Ďurkov – Betliar	3:4
Betliar – Gem. Poloma	1:1
Koš. Nová Ves – Betliar	5:1
Betliar – Geča	0:3
Krh. Podhradie – Betliar	1:1
Betliar – Dobšiná	4:2
Betliar – Ťahanovce	3:1
Malá Ida – Betliar	1:0

Tabuľka VI. ligy Košicko – Gemerskej po 15. kole

1.	Geča	15	8	4	3	44:17	28
2.	Turňa n/Bodvou	15	8	4	3	28:17	28
3.	Malá Ida	15	9	1	5	25:18	28
4.	Gem. Poloma	15	8	3	4	21:16	27
5.	Ťahanovce	15	7	3	5	40:27	24
6.	Krh. Podhradie	15	7	3	5	28:23	24
7.	Ďurkov	15	6	4	5	36:23	22
8.	V. Opátske B	15	6	4	5	34:30	22
9.	Gem. Hôrka	15	6	4	5	24:23	22
10.	Koš. N. Ves	15	5	4	6	21:21	19
11.	Kokšov-Bakša	15	5	4	6	25:28	19
12.	Betliar	15	5	3	7	31:35	18
13.	Dobšiná	15	1	4	10	20:40	7
14.	Budimír	15	1	1	13	14:73	4

Tabuľka strelcov

6 gólov	Ladislav Varga
5 gólov	Miroslav Demeter
4 góly	Vladislav Vávra
	Ladislav Lőrinc
3 góly	Martin Árvay
2 góly	Ivo Lőrinc
	Erik Herchl
1 gól	Ľubomír Árvay
	Ján Gonos
	Roman Kováč
	Fahradin Aličkovič

FOTOGALÉRIA

Toto bolo niečo pre najmenších. Kto sa odrazí vyššie?

Na Betliarskom country kotlíku využili súťažiaci aj multifunkčné ihrisko

Hurá - aj ja hasím požiar!
Ujo hasič, len mi, prosím ťa, podrž hadicu.

Mikuláš si musel najprv oddýchnuť. - Cesta ho unavila.

Darčeky si musíte zaslúžiť! - Súťaž "Kto čo vie" v malom.

Pani učiteľky: "Mikuláš, my nedostaneme nič?"

EVANJELICKÉ SLUŽBY BOŽIE
počas vianočných a novoročných sviatkov
V Chráme Božom v Betliari

Štvrtá adventná nedeľa (služby Božie s Večerou Pánovou)	22.12.2013 – 09:00
Štedrý večer	24.12.2013 – 15:30
Prvá slávnosť vianočná	25.12.2013 – 09:00
Druhá slávnosť vianočná (služby Božie s Večerou Pánovou)	26.12.2013 – 08:30
Uzávierka občianskeho roku – Silvester	31.12.2013 – 16:30
Nový rok	01.01.2014 – 09:00

Program katolíckych bohoslužieb v Betliari

24. 12. 2013 – Polnočná – 23.00 hod
25. 12. 2013 – Narodenie Pána – 8.30 hod
26. 12. 2013 – Sv. Štefan – 8.30 hod
1. 1. 2014 – Nový rok – 8.30 hod
6. 1. 2014 – Troch kráľov – 8.30 hod
Každá nedeľa – 8.30 hod

PRÍHOVOR K VIANOCIAM

Vážení čitatelia Betliarskych novín!

Už mnohí pred nami vnímali Vianoce ako sviatky lásky a pokoja. Veruže za také sa aj dnes v mnohých domácnostiach pokladajú. Túžime mať pokoj, pohodu v rodine, no predovšetkým túžime po láske. Lásku prijímať, lásku dávať.
Ako sa dá získať láska? Je na ňu nejaký patent? Ešte som nepočula, že by človek vo svojej múdrosti a rozumnosti dokázal vyrobiť patent na lásku, hoci dokáže napríklad premeniť kmeňovú bunku na akúkoľvek bunku rôznych tkanív.
Kde je ukrytý prameň lásky? Biblia nám ponúka okamžitú a radikálnu odpoveď: „Boh je láska!“ Boh predstavil svoj patent na lásku vo svojom Synovi.
Božia láska je trochu zvláštna. Dáva sa nám, aj keď o ňu neprosíme. Dáva sa nám, aj keď si ju nezaslúžime. Dáva sa nám, aj keď o ňu nestojíme. Boh nám ju dáva. A čo my? Aká je naša láska? Dávame ju len niektorým „vyberaným“ osobám. Triedime si ľudí na tých, ktorým lásku dáme a tých, ktorými opovrhneme. Vďaka Pánu Bohu, že On má na ňu svoj patent dávania i rozdeľovania. Je jej dosť pre všetkých, ktorí o ňu stoja.
Veľmi zaujímavým spôsobom upozorňuje na dávanie lásky apoštol Pavel v liste rímskym kresťanom (Rim 13,8): „Nikomu nič nedlhujte, len to, aby ste sa milovali.“ NIKOMU - znamená ani jednému, a teda, ani jednému nebuďte dĺžni čokoľvek. Vráťte to, s čím ste sa zdĺžili. Možno je to ospravedlnenie, úsmev, odpustenie. Je čas vyrovnať si dlhy. S hocikým.
S otcom. So sestrou. S priateľom. Aj s nepriateľom.
Apoštol Pavel nepíše za prvú pol vetu bodku, ale pokračuje: „len to, aby ste sa milovali.“ To znamená: nikomu nič nedlhujte okrem lásky. Lásku budeme dĺžni stále. Sme dĺžni lásku, kvôli Láske. O takejto Božej Láske sú i Vianoce. O Ježišovi Kristovi. Prajem všetkým vám nech sú vaše Vianoce prežiarené tou pravou láskou - Ježišom Kristom.

Ľubica Gdovinová,
seniorálna kaplánka

Legenda o ukradnutom Ježiškovi

(preložené z World Digest, New York)

Ježiško sa stratil! Starý kňaz pozeral s úžasom na prázdne jasličky. Úžas vystriedala nedôvera a zmätok. Ale ako? Ježiška predsa nemohli ukradnúť. Úzkostlivo prehľadal všetko. Bolo to neuveriteľné, ale predsa to bola pravda. Ježiško zmizol.
Kňazovým srdcom prenikla ostrá bolesť. Kráčal smutno k oltáru a klesol na kolená. Sklonil hlavu a medzi prstami kĺzali mu guľôčky ruženca, opotrebované častým používaním. Jeho pery sa pohybovali v starobylej modlitbe: „Otče, odpusť im...“ O chvíľu sa prežehnal a namáhavo sa postavil na nohy. V duši mal veľkú horkosť. Šiel pomaly k otvoreným dverám chrámu. Boli Vianoce a snehové páperie tichučko padalo a prikrývalo zem bielučkou perinkou. Sú Vianoce a obraz dieťaťa, ktoré celý svet zbožňuje, nehanebne ukradli. Kto mohol tak nízko klesnúť, že na Vianoce ukradol z chrámu symbol Spasiteľa? Tu zrak kňaza niečo upútalo. Bola to červená škvrna na bielom snehu, červené sánky. Veselé červené sánky, ktoré ťahal chudobne oblečený, ale radostne sa tváriaci chlapček. S hnedými kaderami chlapčeka, ktoré vykukovali spod vlnenej čiapky, veselo si pohrávalo snehové páperie. Oveľa lepšie zabalený a chránený pred chladom a snehom bol jeho jazdec na nových červených sánkach. Bol celý zababušený do starého kabáta a dokonale chránený pred prírodou a ľuďmi.
- Veselé Vianoce, otče - zvolal chlapec.
- Boh ťa žehnaj, synu - odpovedal kňaz a keď sa chlapček zastavil pred chrámovými schodmi, pýta sa ho:
- To máš pekné sánky, to si dostal k Vianociam?
- Áno, otče, odvetí chlapec, láskavo berie zo sánok svojho cestujúceho a poberá sa po schodoch do kostola. Kňaz zadivený ho pozoruje a zrazu sa pýta:
- A kto je tým šťastným cestujúcim, ktorý sa mohol zviezť na tvojich sánkach?
Chlapcove veľké jasné očká pozreli na kňaza a jeho bucľatá rúčka zružovela od zimy, odhrnula kabát z tváre „šťastného cestujúceho“ a z úst mu vyhŕkne odpoveď:
- Ježiško.
- A čo si s Ježiškom robil? – pýta sa jemne kňaz.
- Chcel som mať k Vianociam sánky, otče, veľmi som ich chcel mať. Prosil som Ježiška, aby som ich určite dostal. Sľúbil som mu, že keď ich dostanem, bude prvý, ktorý sa na nich odvezie.
Starý kňaz pohliadol dolu na žiariacu tváričku.
- Bolo to správne, otče, však bolo? – pýtal sa maličký chlapec s náhlou úzkosťou. Oči kňaza zvlhli.
- Áno, dieťa moje, - povedal mu celkom mäkko, - Bolo to celkom správne. A som presvedčený, že Ježiškovi sa prechádzka páčila...
Spoločne kráčali k čakajúcim jasličkám. Chrámovou loďou sa ozývali dvojaké kroky: kroky starých nôh kňaza, ktorého náhle opustil smútok a prispôsoboval sa dychtivým, cupitavým krokom nôh maličkého chlapčeka. Kňazove oči upierali sa hore, k hlavnému oltáru. Jeho pery sa opäť pohybovali v modlitbe: „Nechajte maličkých prísť ku mne...“

JUDr. Mgr. Štefan Magut, PhD.,
katolícky správca farnosti

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Uzavreli manželstvo

„Nám život krásnou básňou bude,
rozkošný rytmus, zvučný rým,
čuj, v duši, v srdciach nápev hudie a harmónie plnosť s ním.
Načúvaj duši ako ja, nech pohľad náš nič nezakalí,
to bude krajšia harmónia o akej sme kedy snívali!“

Mgr. Ján Kostúr a Gabriela Szabadosová 9. 8. 2013
Ing. Jozef Ďurán a Gabriela Trencsényiová 17. 8. 2013

Blahoželáme!

Živio, živio, živio...

„Človek mnohokrát opeknie, kým príde staroba.
Ruka v päsť sa nezatne,
ale spokojná spočinie na pleciach potomkov.
Kotúľajú sa spomienky ako zrelé gaštany.
A my sme stále tu a my sme stále spolu.
Voláme všetkých hostí k stolu.
Na život si zdvihnime poháre a pripime rokom čo prešli i tým, čo prídu!“

Blahoželáme jubilantom:

60 rokov

Kinšter Alojz
Szabados Juraj
Kušnier Pavol
Žigová Anna
Cirbus Ondrej
Šimonová Zuzana
Kaňúrová Mária

70 rokov

Gábor Adam
Kaňúr Štefan
Grieger Viliam
Tompošová Zuzana
Pavelka Vladimír

90 rokov

Palacková Anna

Pred desiatimi rokmi nás opustili...

„Áno, raz každý musí odísť tam, odkiaľ niet cesty späť.
Raz každý vo svete živých musí svoju lásku zanechať,
všetko, čím žil, čo mal rád.
Aj oni odišli a my môžeme už len spomínať...“

Zuzana Schlosárová
Ľudevít Packo
Jozef Kolembus
Roman Tonhäuser
Anna Czipellová
Ondrej Čižmár
Margita Tomová
Štefan Kúkel
Ondrej Žúdelík st.
Michal Boháček
Mária Šomšáková
Ondrej Žúdelík ml.
Ján Vencel
Ľudmila Skalská
Amália Cholvadtová
Matilda Adamová
Vojtech Kúkel
Walter Hirschlag

BETLIARSKE NOVINY - občasník Obce Betliar
■ Vydáva Obecný úrad Betliar ■ Registrované na odbore všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Rožňave
■ Adresa redakcie: Obecný úrad Betliar, Šafárikova 67, 049 21 Betliar, ■ Telefón: 058 / 79 83 114
■ Vedie kolektív redakčnej rady
■ Tlač: Tlačiareň OTOPRINT, Rožňava

Rozlúčili sme sa

„Nuž, choď... Počúvaj pieseň zeme,
ktorá Ti bude spievať nekonečný chorál.
Počúvaj našu tichú spoveď, keď na mramore budeme očami pohládzať vyryté písmená.
Tá spoveď len Tebe bude určená, nájde si miesto večnosťou, aby tam kdesi prehovorila spomienkou,
čo dotkne sa Ťa miesto nás. Nuž, choď, dobrú noc.“

Ján Butkovič
Oktavian Fehér
Vilma Antlová
Jolana Mikolajová

Modlitba dnešného človeka

(autor Laurus Ján Štefka)

Prichádzam k Tebe, Ježiško, prameň lásky,
aby si zmiernil smútky našich dní.
Maj zmilovanie s našou biedou,
prosím Ťa vrúcne: Vyslyš nás!
Sme kvetom bez vône, sme krása bez pôvabu,
mnoho je tieňov v našich dňoch.
Ó, Jezuliatko drahé, sme väzni Tvojho zjavu,
a preto prosím: Vyslyš nás!
Prosím Ťa za všetkých, čo riadia naše cesty,
i za tých prosím Ťa, čo Teba nepoznajú.
Ja, pútnik unavený zemou,
prosím Ťa vrúcne: Vyslyš nás!
Nech každý prosí si od Teba čistú lásku
a srdce k daru pre všetkých.
Ó, Jezuliatko drahé, potreba našich dní,
vrúcne Ťa prosím: Vyslyš nás!
Vo svojej chudobe nauč nás veriť v šťastie,
ktoré tu bez Teba, Ježiško, nie je možné.
Ó, Jezuliatko drahé,
prosím Ťa vrúcne: Vyslyš nás...!

